

Swiss Re Seminar Rizik & Financije

1999

Osiguranje jamstva

Rodolfo Bretscher

27.septembar 1999

• Sadržaj I

- Jamčenje
 - **Definicija, odnosi, obaveze, ključni elementi, vrste obveznica, osiguranje vs (protiv) jamčenja**
- Obveznice jamstva vs (protiv) apstraktnih garancija
 - **Poredjenje, aspekti preuzimanja u osiguranje**
- Izloženost/ U čemu je rizik?
 - **Jedna obveznica, jedan ugovarač, jedna grupa kompanija, građevinska industrija kao trgovinski sektor**

Sadržaj II

- Cijene
 - **Ključni elementi, primjer**
- Preuzimanje u osiguranje (underwriting)
 - **Kapital, kapacitet, karakter, kolateral, uslovi, povjerenje, cedent**
- Odštetni zahtjevi
 - **Razlog, Rješavanje , Naplata**

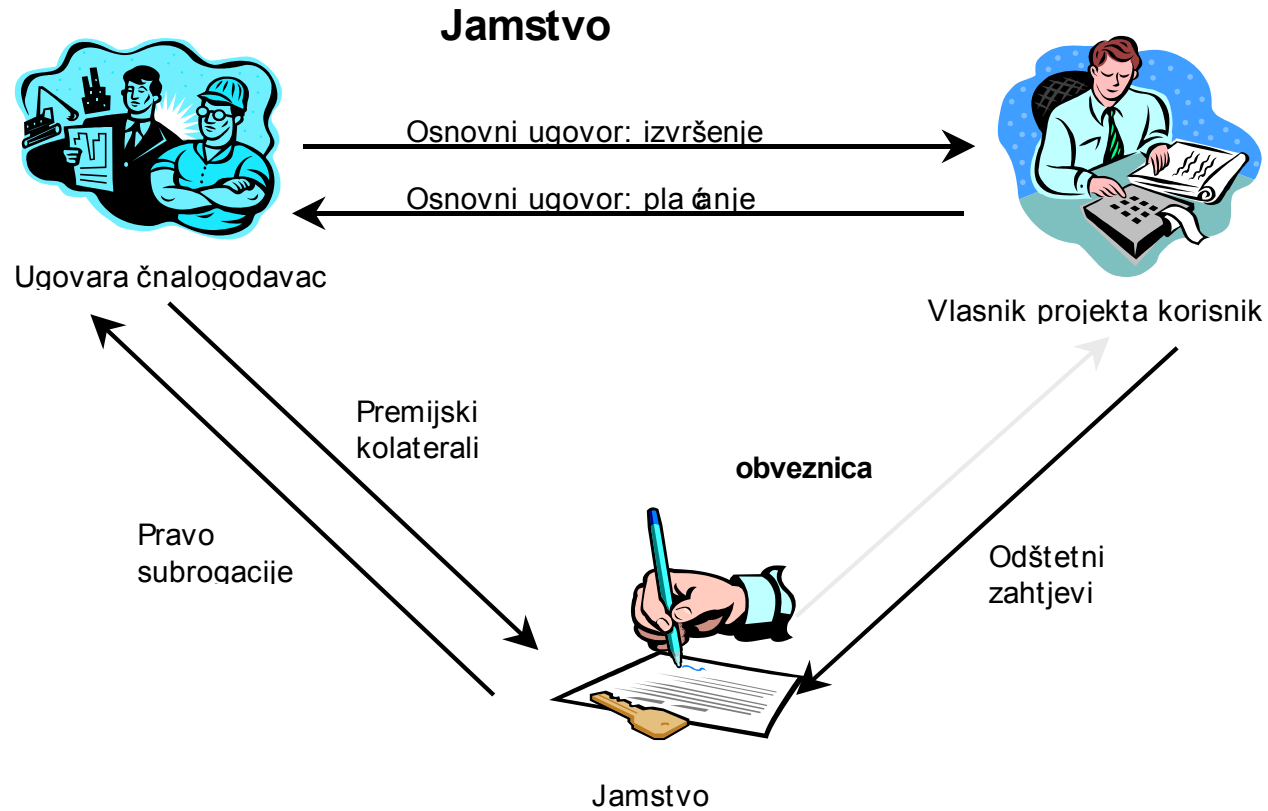

Jamstvo

- Definicija
- Trostrani odnos
- Obaveze uključenih strana
- Ključni elementi
- Osiguranje vs (protiv) Jamstva
- Vrste obveznica
- Vrste sadržaja teksta obveznice

Definicija jamstva

Jamstvo se može definisati kao obaveza kojom jedna strana (jamac/garant) garantuje drugoj strani (korisnik/vjerovnik/vlasnik projekta) za dugovanja, obaveze i/ili upravljanje treće strane (nalogodavac/ugovarač/ glavni dužnik)

Obaveze ugovarača/nalogodavca

- Djelovanje u skladu sa odredbama i uslovima osnovnog Ugovora
- Plaćanje premije za obveznicu
- Naknada za bilo kakva plaćanja jamca po osnovu obveznice ili ostalih troškova nastalih po osnovu jamstva relevantnog projekta
- Obezbjedenje svih relevantnih informacija za jamca

Obaveze jamca/garanta

- Da ne pristane na bilo kakva plaćanja po osnovu obveznice ukoliko ugovarač/nalogodavac ima valjano opravdanje
- Profesionalno rješavanje odštetnih zahtjeva i promptno plaćanje ukoliko vlasnik projekta/korisnik pretrpi gubitak

Obaveze vlasnika projekta/korisnika

- Djelovanje u skladu s odredbama i uslovima osnovnog Ugovora
- Informisanje jamca o svim važnim dogovorenim promjenama u odnosu na utvrđene obaveze, toku radova kao i problemima koji se javljaju
- Razrješenje jamca svih njegovih obaveza nakon ispunjenja ugovora

Ključni elementi jamčenja

- **Dodatni instrument**

Potreba utvrđenih obaveza (\Rightarrow Osnovni Ugovor)

- **Zajednička & Pojedinačna odgovornost**

Odgovorni su i jamac i glavni dužnik

- **Ograničena odgovornost**

Odgovornost jamca ograničena je na iznos obveznice

- **Pravo na nadoknadu štete**

Jamac po zakonu ima pravo na refundaciju bilo kakvog plaćanja po osnovu obveznice ako ugovarač ne ispuni obavezu bilo kakvog plaćanja

Ključni elementi jamčenja

- **Nemogućnost otkazivanja**

Za razliku od ostalih proizvoda osiguranja, obveznica se ne može otkazati sve dok se ne ispune sve utvđene obaveze

- **Subrogacija**

Čim se, zbog neuspjeha ugovarača, uključi jamac, sve obaveze i prava ugovarača automatski nasljedjuje jamac.

Osiguranje vs (protiv) jamstva

- Ugovor dvije strane između osiguravatelja i osiguranika
- Premija se izračunava tako da pokrije troškove, štete i profit
- Zakon velikih brojeva
- Uobičajeno nakon poravnanja šteta nema naplate
- Medjusobni odnos tri strane
- Premija je čista naknada za uslugu
- Zakon velikih brojeva je neprimjenljiv ⇒ preuzimanje u osiguranje 0% kretanja šteta
- Nepromjenjene obaveze obavezanih strana uključujući Pravo subrogacije jamca.

Vrste obveznica

- **Ugovorne obveznice**

Avansno plaćanje, ponuda na dražbi, izvodjenje, snabdjevanje, održavanje,

- **Obveznice za dozvole i odobrenja**

Skladište, porez, dozvola

- **Carinske obveznice**

Odgodjeno plaćanje carinskih obaveza, imigracija, re-export

- **Poreske obveznice**

Alkohol, duhan

Vrste obveznica

- **Pravne obveznice**
Tužilac, preuzimanje, sudbeni nalog, administracija
- **Fidelity obveznice**
Zastupnik, zaposleni, krivotvorenje
- **Obveznice finansijske garancije**
Zajmovi, hipoteka, plaćanje

Vrste sadržaja teksta obveznice

"Uvjetne obveznice"

Dodatak osnovnom ugovoru sa plaćanjem odštetnih zahtjeva samo nakon obezbjedjenja punog uvida

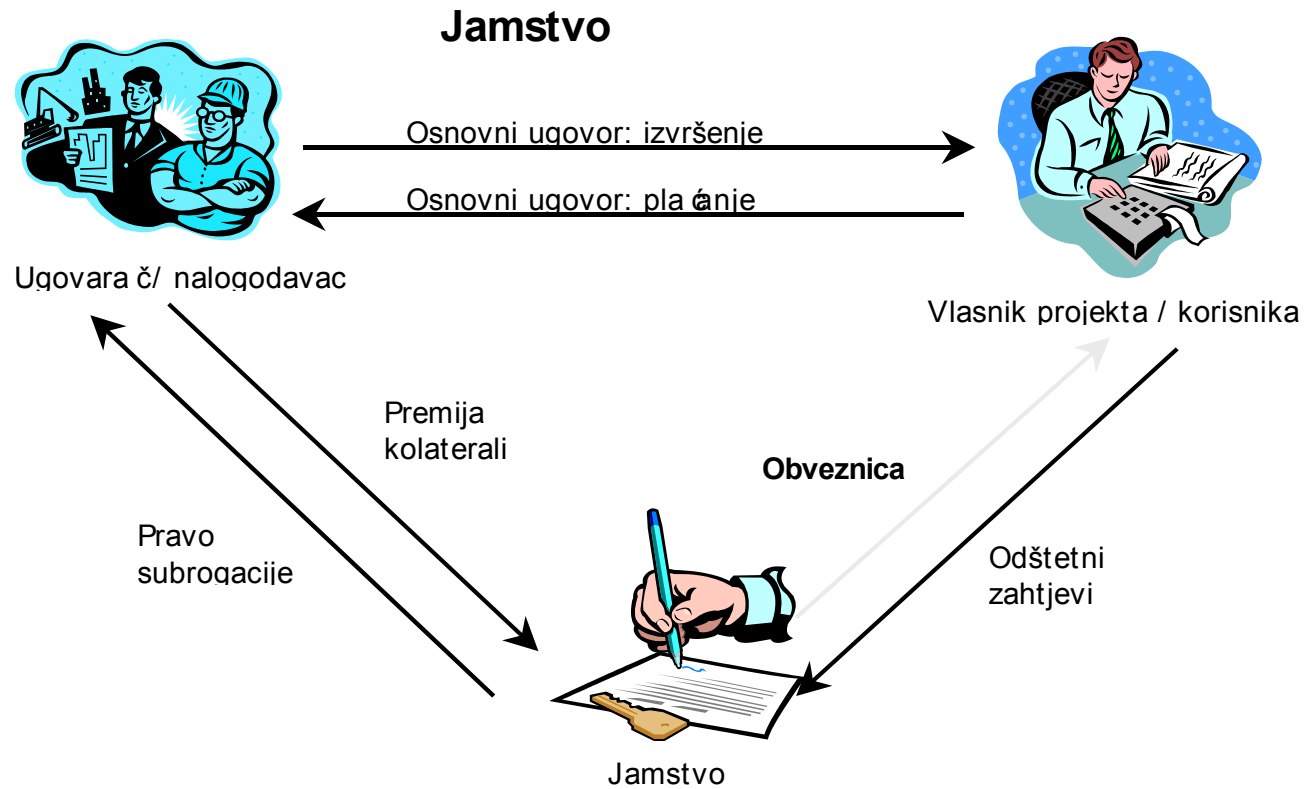
o tome da li je propust do nalogodavca i o veličini stvarne štete koju je pretrpio korisnik.

"Bezuvjetne obveznice"

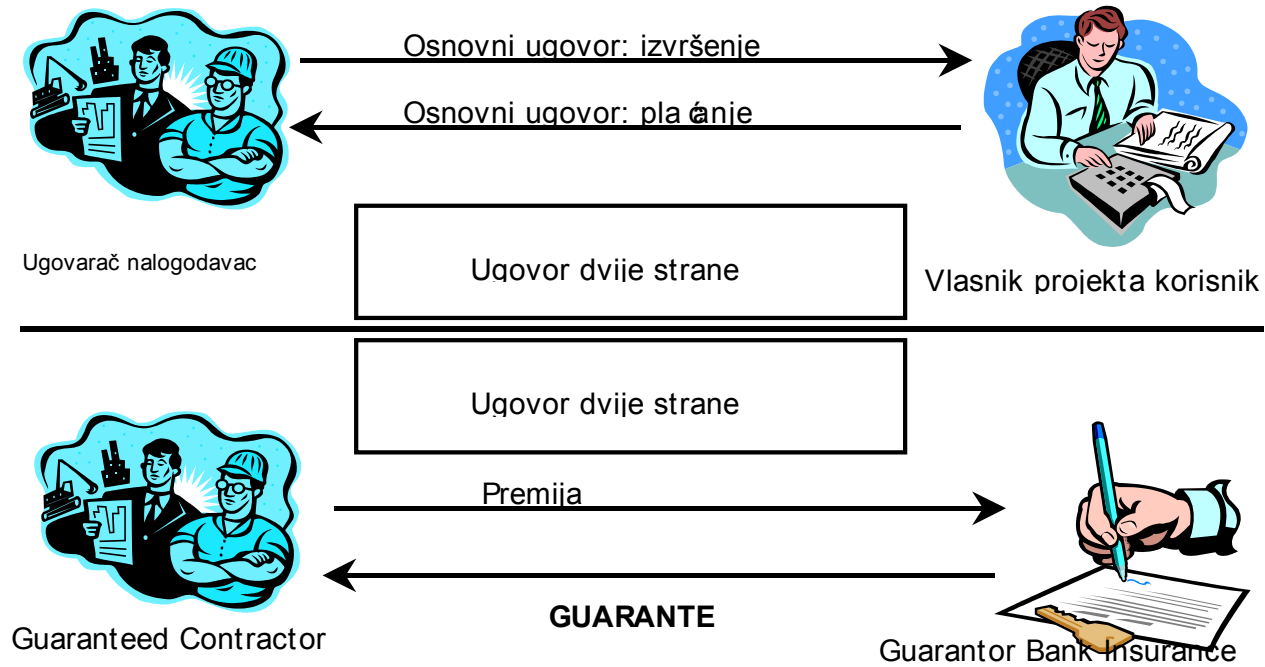
Apstraktne garancije koje nisu dodatak osnovnom ugovoru i po kojoj plaćanje dospijeva na prvi zahtjev korisnika neovisno da li je nalogodavac napravio propust ili ne.

Obveznice jamstva vs. apstraktne garancije

- jamstvo
- apstraktna garancija
- usporedba
- aspekti underwriting-a (preuzimanje u osiguranje)

Apstraktne garancije

Jamstvo vs Garancije Uvjetne vs Obveznice po zhtjevu

- Obavezujući dodatak utvrđenom ugovoru (tj. osnovni ugovor= integralni dio obveznice)
- Obveznica važi do isteka osnovnog ugovora
- Obaveza plaćanja samo nakon što se identificira propust nalogodavca
- Rješavanje odštetnih zahtjeva koje iziskuje znanje, iskustvo (know-how) i izvore od strane jamca
- Zakonsko pravo na subrogaciju
- Dva individualna ugovora između dvije strane
- Ograničeni period s jasnim & važećim datumom isteka
- Obaveza plaćanja na prvi zahtjev bez prava interferencije
- Otežano rješavanje odštetnih zahtjeva
- U slučaju plaćanja ne postoji automatsko pravo subrogacije

Bezuvjetne obveznice

Aspekti preuzimanja u osiguranje

- **Tekst obveznice**

Apstraktne i/ili na zahtjev \Rightarrow skoro da ne postoji opravdanje za neplaćanje u slučaju doštetnog zahtjeva, čak i ako je očigledno da je zahtjev neopravdan

- **Uključeni rizik**

Obje uključene strane predstavljaju rizik (\Rightarrow ugovarač = neizvršenje & korisnik = neopravdani zahtjev)

- **Osnovni ugovor**

Ukoliko je apstraktna, garancija više nije integralni dio osnovnog ugovora pa prema tome važne odredbe i uslove treba odrediti sadržajem same garancije

- **Vrijednosni papiri**

Odredba kontra-garancije također se utvrđuje na zahtjev/ Banke zahtjevaju 100% kolaterala osim ukoliko nije dat već u okviru odobrene kreditne olakšice

slika str,5 tekst Types of Bonds

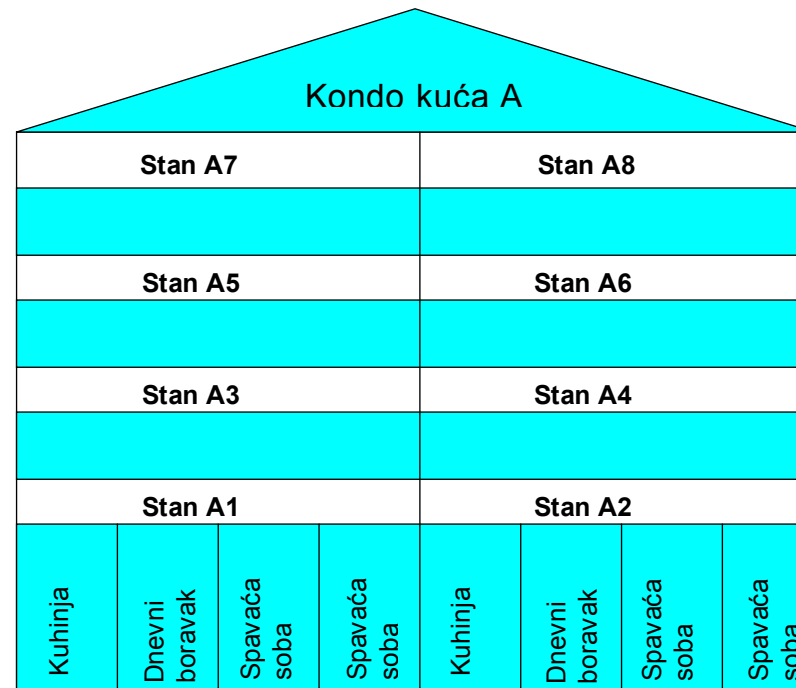
Izloženost Šta čini rizik?

- Stanovi u kondomij kući (⇒ Osiguranje imovine)
- Nekoliko kuća u stambenoj četvrti (⇒ Prirodni rizici)

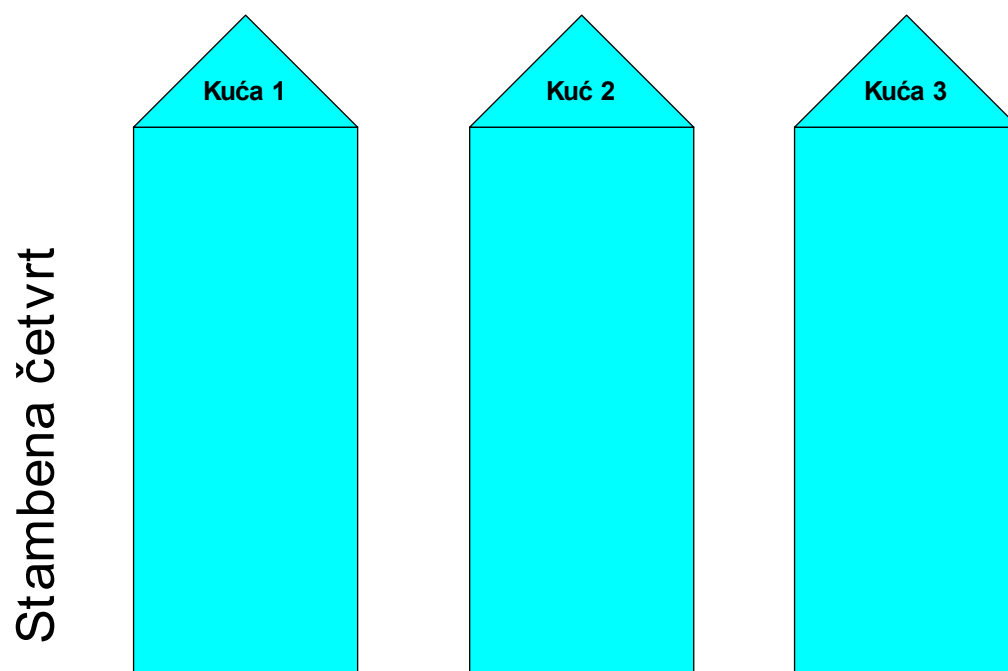
u poređenju sa

- Ugovarači koji pripadaju jednoj holding kompaniji (⇒ Jedan rizik?)
- Gradjevinska industrija (⇒ Recesija)

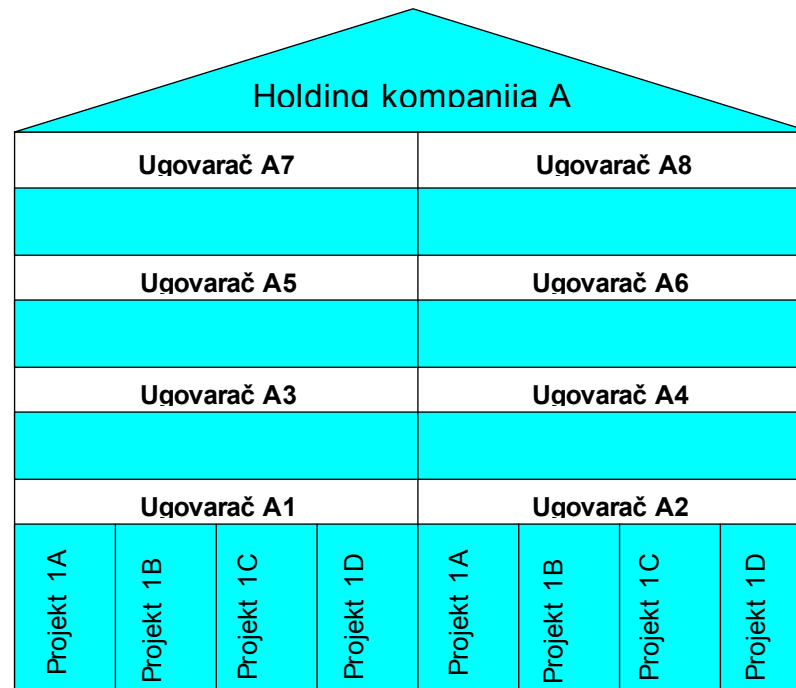
Šta sačinjava rizik

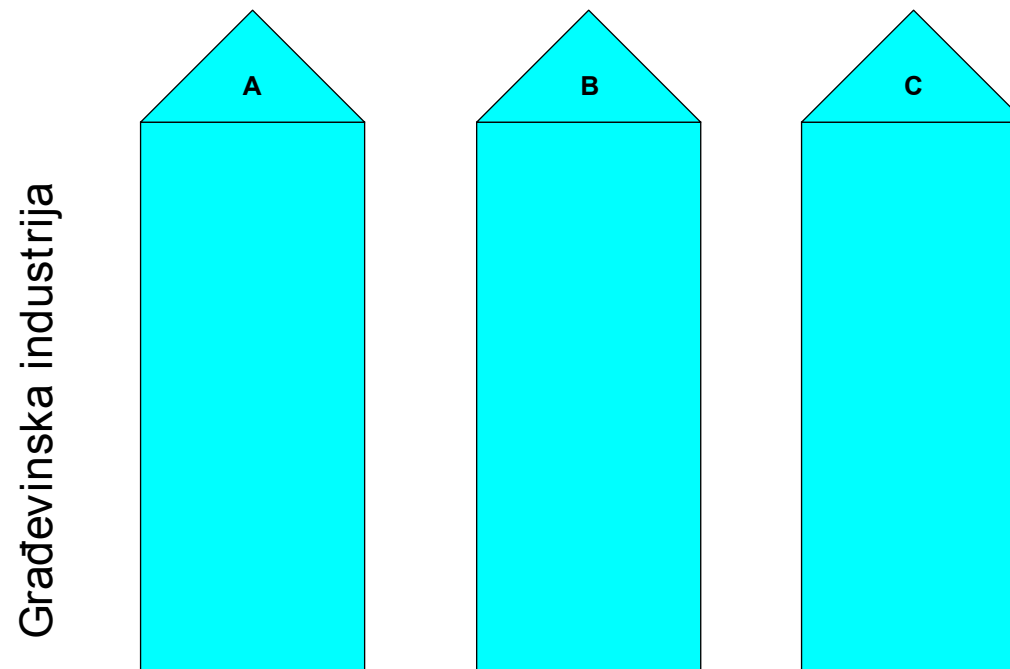
Šta sačinjava rizik?

Šta sačinjava rizik?

Šta sačinjava rizik?

Cijena

✓ Ključni elementi

Troškovi kapitala
Element rizika
Adiministrativni troškovi
Profit

Primjer izračunavanja premije

Ključni elementi izračunavanja premije

✓ Troškovi kapitala

Primjenjivi kapital (npr. BIS zahtjevi)
Kamatna stopa

slika str.8

✓ Faktor povećanja rizika

Prošlost/ Iskustvo
Struktura portfolija
Skлонost riziku
Kolateral

✓ Administrativni troškovi

Troškovi preuzimanja
Interni troškovi

✓ Elementi profita

Balansne rezerve
Cat događaji
Obezbjedjenje budućih investicija

Primjer izračunavanja premije

Troškovi kapitala	0.45% - 1%
Faktor povećanja rizika	0.1% - 5%
Administrativni troškovi	0.2% - 1%
Element profita	0.1% - 0.2%
U k u p n o	0.85% - 7.2%

slika str.8 Types of Bonds

Kapital

Bilansa stanja
Bilansa uspjeha
Porezi
Raspoložive bankovne olakšice
Prihod & zdravstveno osig. vlasnika i direktora
Ovlašten vs Pain in
Dionički kapital

Kapacitet

- Tekući radovi
- Trenutni radovi (knjiga naloga)
- Mašine / Oprema
- Ljudski resursi
- Kvalificirani inženjeri
- Iskustvo/ Preporuka

Karakter

- Godina osnivanja
- Reputacija kompanije
- Vlasnici & Uprava
- Tko je vlasnik kompanije
- Oblik udruživanja
- Filozofija/strategija top menadžmenta
- Veze & Odnosi

Kolateral

- Ugovor o naknadi štete
- Kontra garancije
- Osobne garancije
- Pismo namjere
- Gotovina/imovina
- Garancija završetka od ugovarača 3-e strane
- Bankovna garancija
- Garancija Back to Back

USLOVI

- Privreda
- Trgovinski sektori
- Osnovni ugovor
- Viša sila, politički rizici, fiksni rok & cijena, povećanje cijene, klauzula o arbitraži
- Sadržaj obveznice
- Ugovor o odšteti
- Kontra garancije
- Ugovor o zalogu/jamstvu

Povjerenje

- Iskustvo u preuzimanju u osiguranje
- Ne, u slučaju i najmanje dvojbe
- Oprezno sa slučajevima koji izgledaju suviše dobro da bi bili istiniti
- Pažljivo ako su dostupne samo ograničene ili usmene informacije
- Zašto nam se obraćaju
- Tko želi dati kakav rizik

Cedent

- Specijalizovana kompanija
- Iskustvo
- Akomodacijski ili profesionalni underwriting
- Pozadina underwriter-a
- Korporacijska strategija
- Reputacija

Odštetni zahtjevi

- Razlog odštetnog zahtjeva
- Rješavanje odštetnog zahtjeva
- Naknada odštetnog zahtjeva

Razlog postavljanja odštetnog zahtjeva

Neosnovani zahtjev korisnika

- Po osnovu obveznica na zahtjev/apstraktnih garancija

Propust od strane nalogodavca

- Neizvršenje u skladu sa odredbama & uslovima osnovnog ugovora (tj. prekid ugovora)
- Propust zbog nesolventnosti nalogodavca i/ili grupe kompanija kojima pripada

Rješavanje odštetnih zahtjeva

Neosnovani zahtjev

- Ukoliko je moguće (tj. nema apstraktne garancije) izbjeći plaćanje ali podnijeti sudski nalog

Propust

- Iznos stvarne štete koju je pretrpio korisnik?
- Plaćanje po ispunjenju Ugovora?

Naplata odštetnog zahtjeva

Kontra naknada štete

- kompenzacija od strane nalogodavca (nesolventnost)

Garancija treće strane

- Garancija ispunjenja od strane drugog nalogodavca
- Kontra-garancija od strane direktora, dioničara i/ili vanjskih strana

Kolateral

- Gotovina, vrijednosni papiri
- Zalog imovine